

Sygn. akt III RC 183/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Puławach III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Teresa Czajewska

Protokolant starszy sekretarz sądowy Joanna Tajer

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 maja 2019 r. w P.

sprawy z powództwa A. K. (1) i Z. K. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową J. P.

przeciwko P. K.

o podwyższenie alimentów

I. podwyższa alimenty od pozwanego P. K., posiadającego nr PESEL (...), ostatnio zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 7 stycznia 2013 roku w sprawie sygn. akt III C 2788/10, na rzecz jego małoletnich dzieci: A. K. (1), urodzonego (...) oraz Z. K., urodzonej (...), z kwoty po 400 zł (czteryście złotych) miesięcznie na rzecz każdego z nich do kwoty po 500 zł (pięćset złotych) miesięcznie na rzecz każdego z nich, płatne do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich J. P., PESEL (...), do dnia 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości określonej w obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości ogłoszonego na podstawie art. 481 § 2⁴ kodeksu cywilnego w razie opóźnienia w spełnieniu płatności w terminie którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 5 lipca 2018 roku;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności;

IV. nie obciąża pozwanego P. K. nieuiszczoną opłatą od pozwu, którą przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt III RC 183/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 lipca 2018 r. (data prezentaty), którego braki formalne zostały uzupełnione pismem z dnia 13 lipca 2018 r. (data prezentaty), przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów, J. P. (wcześniej K.), wniosła o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego P. K. wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie III Wydział Cywilny Rodzinny z dnia 7 stycznia 2013 roku, sygn. akt III C 2788/10 na rzecz małoletnich Z. K. i A. K. (1) z kwoty po 400 zł miesięcznie do kwoty po 700 zł miesięcznie na dziecko, płatnych do rąk matki J. K. (1) do dnia 10-tego każdego miesiąca poczynając od dnia wniesienia pozwu, z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pozwu podniesiono w szczególności, że od czasu wydania wyroku rozwodowego, w którym ustalono wysokość alimentów, jakie pozwany ma łożyć na dzieci, wzrosły potrzeby dzieci, co uzasadnia podwyższenie alimentów. Ojciec dzieci w żaden sposób nie wypełnia swoich obowiązków rodzicielskich, nie poczuwa się do odpowiedzialności za swoje małoletnie dzieci, cały ciężar wychowania, dbania o ich rozwój spoczywa na matce (pozew – k. 4-5v, pismo procesowo – uzupełnienie braków formalnych pozwu – k. 19).

W odpowiedzi na pozew z dnia 7 sierpnia 2018 r. (data prezentaty), pozwany P. K., wskazał, że nie zgadza się z wymaganiami powódki co do podwyższenia zasądzonych alimentów z dnia 7 stycznia 2013 r. sygn. akt III C 2788/10 wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie III Wydział Cywilny Rodzinny z kwoty 400 zł miesięcznie, na kwotę 700 zł miesięcznie na każde dziecko, podniósł, że kwota jaką płaci – 400 zł miesięcznie na Z. K. oraz 400 zł miesięcznie na A. K. (1) jest wystarczająca na zaspokojenie potrzeb małoletnich dzieci (odpowiedź na pozew – k. 25-28).

Na rozprawie w dniu 7 stycznia 2019 roku przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów J. P. popierała powództwa, wносиła i wywodziła jak w pozwie. Pozwany P. K. nie uznawał powództwa, wносиł o jego oddalenie. Swoje stanowiska strony podtrzymały na rozprawie w dniu 15 maja 2019 r.

(protokoły rozprawy – k. 117,117v i k. 328)

Sąd Rejonowy biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, ustalił następujące fakty, mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy w Lublinie w punkcie III-cim wyroku z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie sygn. akt III C 2788/10 zobowiązał obie strony do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich A. K. (1) i Z. K. i z tego tytułu alimenty ustalone ugodą sądową z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie III RC 586/09 przed Sądem Rejonowym w Puławach od P. K. na ich rzecz w kwocie po 300 zł miesięcznie podwyższył do kwoty po 400 zł miesięcznie na każde z nich, płatne z góry do 10-tego każdego miesiąca, do rąk J. K. (1) (aktualnie P.), z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat, poczynając od daty uprawomocnienia się wyroku. Orzeczenie uprawomocniło się dnia 5 marca 2013 r.

(k -129, 129v i k.141 akt S.O. w L. III C 2788/10).

W dacie orzeczenia rozvodu przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów, J. P., miała 31 lat, pracowała zarobkowo w sklepie (...), osiągając z tego tytułu miesięczny dochód w kwocie ok. 1000-1100 zł. Razem z dziećmi zamieszkiwała w G. u swoich rodziców, dokładała rodzicom do rachunków kwotę 400 zł miesięcznie, partycypowała również częściowo w kosztach zakupu jedzenia. Małoletni: Z. K. i A. K. (1) pozostawali pod stałą opieką matki; córka Z. uczęszczała do szkoły podstawowej, zaś syn A. do przedszkola. Za przedszkole A. P. płaciła 150 zł miesięcznie, na wyprawkę Z. przeznaczyła kwotę 450 zł.

(dowód: zeznania J. P. k. 29-30, e-protokół k. 126-128, zeznania P. K. – k. 28v-29, e-protokół k. 126-128 akt S.O. w L. III C 2788/10, zeznania J. P. – k. protokół – k. 117v niniejszych akt).

Pozwany P. K. w dacie orzeczenia rozvodu miał 36 lat, był zatrudniony w firmie (...) jako magazynier zaopatrzeniowiec i otrzymywał z tego tytułu miesięczne wynagrodzenie w wysokości ok. 1600 -1 700 zł, utrzymywał kontakty z dziećmi, płacił na ich rzecz alimenty w kwocie dotychczas zasądzonej, tj. po 300 zł na dziecko. Był właścicielem nieruchomości rolnej o pow. 80 arów, mieszkania o pow. 35,40 m², w którym zamieszkiwał i którego koszty utrzymania w kwocie ok. 600 zł ponosił, jak również właścicielem samochodu M. B., którego koszty utrzymania szacował na kwotę 400 zł miesięcznie.

(dowód: zeznania J. P. – k. 29-30, e-protokół – k. 126-128 zeznania P. K. – k. 28v-29, e-protokół k. 126-128 akt S.O. w L. III C 2788/10).

Obecnie przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów, J. P., ma 37 lat, pozostaje w nowym nieformalnym związku z K. O.. Zamieszkuje razem z dziećmi i partnerem w 3 - pokojowym mieszkaniu, które zakupiła wspólnie z partnerem i które stanowi ich współwłasność. Środki na zakup mieszkania w części pochodziły od rodziców K. O. (70.000 zł), w części z kredytu (70.000 zł, rata kredytu stanowi kwotę 1006 zł miesięcznie). Matka powodów ponosi opłaty za mieszkanie, zaś jej partner płaci TV i Internet, dokonuje zakupu żywności oraz ubrań. Opłaty za mieszkanie stanowią

kwotę około 540 zł. (kopie faktur i zawiadomień o wysokości opłat - k. 8-11, k. 132-133, zeznania J. przybyśza k.118) Abonament telefoniczny za telefony małoletnich powodów wynosi 60 zł, zaś opłata za Internet – 30 zł.

J. P. jest właścicielką mieszkania o pow. 31 m² w miejscowości R., które wynajmuje. Uzyskuje z tego tytułu dochód w wysokości 400 zł miesięcznie. W dalszym ciągu jest zatrudniona w C. i uzyskuje wynagrodzenie w wysokości około 1600 zł miesięcznie (kopia zaświadczenia o zarobkach – k. 14). K. O. pracuje i uzyskuje wynagrodzenie w wysokości 2200 zł netto miesięcznie.

Małoletni A. i Z. uczęszczają do szkoły podstawowej – A. do IV klasy, a Z. do VII klasy. Małoletnia Z. nosi okulary, korzysta z poradni okulistycznej. Ponadto Z. ma założony aparat ortodontyczny, aktualnie na jeden łuk. Koszt założenia aparatu stanowił 1820 zł (kopia faktury k/.137, zeznania J. P. –k. 327)

Matka powodów J. P. oszacowała, że miesięczne koszty utrzymania każdego z małoletnich wynoszą po 800 zł na każdego z małoletnich, w tym wymieniła wydatki na wyżywienie, ubranie i edukację oraz korepetycje dla Z. z języka angielskiego, które kosztują ją około 120 zł miesięcznie (4 x 30 zł).

Pozwany P. K. ma aktualnie 42 lata, w dalszym ciągu jest właścicielem mieszkania, w którym zamieszkuje, nieruchomości rolnej oraz samochodu marki B. z 2007 roku, który zakupił około 3 lata temu. Działka rolna jest niezagospodarowana, ponieważ jak zeznawał pozwany, jej powierzchnia nie daje podstawy o ubieganie się o dopłaty. Opłaty eksploatacyjne za mieszkanie wynoszą około 550 zł (kopie faktur i zawiadomień o wysokości opłat - k. 35-38). Pozwany ma zaciągnięty kredyt w kwocie 3000 zł na wyprawkę dla dziecka i na opłacenie bieżących rachunków, rata kredyty wynosi 137, 18 zł (umowa - k80).

Pozwany aktualnie pracuje w Grupie Azoty i uzyskuje wynagrodzenie w wysokości 2710 zł brutto miesięcznie – 1944, 85 zł netto (zaświadczenie o zarobkach – k. 128).

P. K. pozostaje w nieformalnym związku z M. P., z którego pochodzi dwoje małoletnich dzieci: D. K., ur. (...) oraz J. K. (2) ur. (...) Partnerka pozwanego nie pracuje, przed narodzinami drugiego dziecka była zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku (kopia zaświadczenia z PUP w P. - k. 39). Pobiera świadczenie w wysokości 1000 zł miesięcznie (przez okres 12 miesięcy od narodzin małoletniej córki). Jest właścicielką domu w W., w którym aktualnie zamieszkuje jej ojciec, który ma ustanowioną dożywotnią służebność.

Małoletni D. K. uczęszcza do żłobka, co wiąże się z ponoszeniem kosztów w wysokości około 500 zł miesięcznie.

Poza alimentami P. K. nie partycypuje w kosztach utrzymania małoletnich powodów, sporadycznie przekazuje im drobne prezenty.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o zeznania stron postępowania oraz w oparciu o dokumenty znajdujące się w dołączonych aktach Sądu Okręgowego w Lublinie sygn. akt III C 2788/10.

Sąd dał wiarę zeznaniom przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów, J. P. (k. 117v-118v, k. 327-327v) w zakresie, w jaki dotycząc one jej aktualnej sytuacji osobistej, mieszkaniowej, zarobkowej i majątkowej, sytuacji zdrowotnej małoletnich i ponoszonych w związku z tym kosztów. W ocenie Sądu zeznania te są spójne, logiczne i konsekwentne, a nadto korelują z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Odnośnie zeznań pozwanego P. K. (k. 118v-119v, k. 327v-328) Sąd również obdarzył je wiarą odnośnie jego sytuacji osobistej, mieszkaniowej, zarobkowej i majątkowej, jak również sporadycznego przekazywania drobnych kwot na utrzymanie małoletnich.

Sąd wziął pod uwagę złożone przez strony kserokopie faktur VAT, w zakresie, w jakim wynikają z nich ponoszone przez strony koszty utrzymania, tj. zakup żywności, ubrań, lekarstw, znajdujące potwierdzenie w zeznaniach stron.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. W myśl art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez pojęcie "stosunków" w tym wypadku należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (art. 133 i 135 k.r.o.). Zmiana zatem "stosunków" tak pojmowanych jest zmianą okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 1974 roku, sygn. akt II Co 9/74, Lex nr 7560). Nie każda zmiana skutkuje zmianą orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana musi być istotna i trwała. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że dla stwierdzenia czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych i wyczerpują te przesłanki, które w sposób istotny wpływają na zakres obowiązku alimentacyjnego.

W niniejszej sprawie Sąd doszedł do przekonania, że nastąpiła trwała zmiana stosunków, zarówno po stronie małoletnich powodów, jak i po stronie ich rodziców – przedstawicielki ustawowej J. P. i pozwanego P. K..

W pierwszej kolejności należy podkreślić, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z dnia 1 czerwca 1965 r., sygn. akt I CZ 135/64, że już sama różnica wieku dzieci spowodowana upływem czasu od daty wydania wyroku zasądzającego alimenty, sama przez się uzasadnia wzrost potrzeb, co z kolei pociąga za sobą konieczność ponoszenia związanych z tym wydatków.

W niniejszej sprawie od czasu ustalenia alimentów w dotychczasowej wysokości minęło ponad 6 lat. Nie ulega zatem najmniejszej wątpliwości, że tym okresie czasu wzrosły usprawiedliwione potrzeby małoletnich Z. i A., a co za tym idzie wzrosły również koszty związane z zaspakajaniem tych potrzeb, w tym koszty wyżywienia, zakupu ubrań, obuwia, koszty związane z higieną. Ponadto w przypadku małoletniej Z. pojawiły się dodatkowe wydatki związane z uczęszczaniem małoletniej na dodatkowe zajęcia z języka angielskiego (koszt około 120 zł miesięcznie) oraz koszty związane z leczeniem ortodontycznym (w tym koszty nie tylko założenia na razie jednego łuku aparatu ortodontycznego – kwota 1820 zł, ale również comiesięcznych wizyt u ortodonta w L.- kwota 120 zł, nie licząc dojazdów do L.). Należy podkreślić, że potrzeby te są jak najbardziej potrzebami usprawiedliwionymi. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 grudnia 1987 roku, sygn. akt III CZP 91/87, OSNC 1988/4/42 przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu - odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy.

Oczywistym jest również, że wartość kwoty 400 zł w dacie ostatniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego była wyższa niż siła nabywcza tejże kwoty obecnie.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że alimenty w dotychczasowej kwocie nie są wystarczające na zaspokojenie aktualnych usprawiedliwionych potrzeb małoletnich Z. i A., wobec czego istnieje konieczność ich podwyższenia.

Należy podkreślić, że zakres świadczeń alimentacyjnych jest podwójnie uzależniony – z jednej strony zależy on od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, zaś z drugiej strony – od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Współzależność między usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego a zarobkowymi i majątkowymi możliwościami zobowiązanego wyraża się tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspakajane w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

Odnosząc się zaś do możliwości zarobkowych pozwanego należy podkreślić, że pozwany jest w dalszym ciągu zatrudniony, ma stałą pracę, zarabia więcej niż w 2013 roku, mając zaś na uwadze, że zdecydował się na założenie nowej rodziny i posiadanie kolejnego potomstwa, powinien być liczyć się z koniecznością ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania nie tylko dzieci z nowego związku, ale również dalszego alimentowania i to w zwiększonych

kwotach dorastających małoletnich powodów i w tym zakresie odpowiednio zadbać o ewentualną poprawę swojej sytuacji finansowej (zwiększenia zarobków, zmiana pracy bądź podjęcie dodatkowego zatrudnienia - należy w tym miejscu podkreślić, że pozwany uprzednio będąc zatrudniony w spółce (...) zarabiał wyższą kwotę – zaświadczenie k. 31). Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoich orzeczeniach wskazywał, że możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskiwałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 roku, sygn. akt III CZP 91/87, OSNC 1988/4/42).

W ocenie Sądu skoro pozwany podjął decyzje o posiadaniu dalszego potomstwa wiedząc, że jego partnerka jest bezrobotna, nie może obecnie powoływać się na to, że sytuacja finansowa matki małoletnich powodów jest lepsza, ponieważ ma ona na utrzymaniu tylko dwoje dzieci. Należy bowiem podkreślić, że to, że J. P. nie zdecydowała się na posiadanie potomstwa z nowym partnerem nie może oznaczać, że jest ona zobowiązana w większym stopniu niż pozwany przyczynić się do zaspakajania potrzeb ich wspólnych dzieci, które i tak w dużej mierze zaspakają czyniąc osobiste codzienne starania o ich utrzymanie i wychowanie. Okoliczność zaś, że jej sytuacja finansowa wydaje się być korzystniejsza, wynika z faktu, że otrzymuje ona wsparcie od swojego partnera, który uczestniczy w kosztach utrzymania i wyżywienia całej ich czwórki, mimo, że takiego obowiązku nie ma w stosunku do małoletnich dzieci J. P. i pozwanego.

Z tych samych powodów nie zasługuje również na uwzględnienie argumentacja pozwanego, że nie może podjąć dodatkowego zatrudnienia ponieważ chce spędzać więcej czasu z dziećmi z nowego związku i odciążać tym samym w obowiązkach swoją partnerkę. Należy ponadto podkreślić, że partnerka pozwanego ma pod stałą opieką młodszą córkę, D. bowiem uczęszcza do żłobka. Skoro zatem partnerka pozwanego nie pracuje, sprawując opiekę nad młodszym dzieckiem, nie jest konieczne posyłanie D. do żłobka, tym samym wydatek w kwocie 500 zł miesięcznie przeznaczony na opłacanie żłobka należy uznać za zbędny.

Należy również podnieść, jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14.04.1978 r. sygn. akt III CRN 46/78, że kupno samochodu stanowi wydatek na potrzeby tego rodzaju, które rodzice mogą zaspokoić dopiero wtedy, gdy wystarcza im na stosowne utrzymanie dzieci. Usprawiedliwione potrzeby dzieci powinny być zatem zaspokajane w pierwszej kolejności przed takimi potrzebami rodzica, jak np. zakup drogiego samochodu, mogącego generować wysokie koszty eksploatacji. Tym samym za nieuzasadnione i nie zasługujące na uwzględnienie Sąd uznał podnoszone przez pozwanego wydatki na utrzymanie samochodu marki B., zakupionego przez pozwanego trzy lata temu, szacowane przez niego na kwotę 400 zł miesięcznie.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że pozwany może i powinien w większym niż dotychczas stopniu partycypować w kosztach utrzymania małoletnich Z. i A. K. (2). Należy jeszcze raz podkreślić, że to głównie matka małoletnich zaspakaja ich potrzeby poprzez osobiste starania o ich codzienne utrzymanie, pielęgnację, edukację i wychowanie. Czas i wysiłek matki poświęcony w tym zakresie ma również istotną wartość materialną. Pozwany uczestniczy w tych staraniach w niewielkim zakresie.

Należy podnieść, że Sąd miał na uwadze to, że P. K., poza małoletnimi Z. i A., ma na utrzymaniu jeszcze dwoje małoletnich dzieci ze związku z M. P., z tych względów zdecydował o podwyższeniu alimentów na rzecz małoletnich powodów tylko o kwotę po 100 zł na każdego z nich, pomimo, że od daty ostatniego ustalenia alimentów minęło ponad 6 lat. Sąd uznał, że podwyższenie alimentów o kwotę łącznie 200 zł miesięcznie nie będzie stanowiło dla pozwanego nadmiernego obciążenia. Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że matka małoletnich powodów oświadczyła na rozprawie, że może się zgodzić na alimenty w kwocie po 500-550 zł (k. 326v).

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że podwyższenie alimentów na rzecz małoletnich Z. K. i A. K. (1) ostatnio zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie sygn. akt III C 2788/10 z kwoty po 400 zł miesięcznie do kwoty po 500 zł na rzecz każdego z małoletnich powodów od dnia 5 lipca 2018 roku, tj. od dnia wniesienia pozwu, jest współmierne do możliwości zarobkowych pozwanego i jednocześnie przyczyni się

do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych w takim zakresie, w jakim do ich zabezpieczenia winien przyczyniać się pozwany.

Z tych względów na podstawie art.138 k.r.o. w związku z art. 135 § 1 k.r.o. Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie I wyroku.

W pozostałym zakresie Sąd uznał roszczenie strony powodowej za nieudowodnione i wygórowane zarówno w zakresie potrzeb małoletnich, jak i możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, wobec czego powództwo w tej części oddalił.

Wyrokowi w punkcie I Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności w oparciu o treść art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

O nieuiszczonej opłacie od żądania pozwu Sąd orzekł na mocy art. 102 K.p.c., uznając za zasadne, z uwagi na sytuację materialną pozwanego, nie obciążanie go nieuiszczoną opłatą od pozwu, którą przejął na rachunek Skarbu Państwa.